

REGERINGSKANSLIET

Utbildningsdepartementet

2008-02-13

Ny Teknik 08-02-13

Regeringen bör satsa på forskning

Regeringen måste satsa på nytänkande i höstens forskningsproposition. Annars kan inte Sverige göra de teknologiska framsteg som krävs för fortsatt tillväxt, skriver docent Hans Lööf på KTH.

Svensk ekonomi anses behöva en långsiktig tillväxttakt på omkring tre procent för att klara ambitioner kring välfärd och sysselsättning som det råder bred enighet om i samhället.

Teknologiska framsteg är en avgörande drivkraft för ekonomisk tillväxt och ökad välfärd. För att åstadkomma teknologiska framsteg krävs investeringar i forskning och utveckling, FoU.

I den sjätte underlagsrapporten till Globaliseringsrådet, *Innovationssystem, globalisering och ekonomisk tillväxt*, ställs därför stora förhoppningar om nytänkande i regeringens kommande forskningsproposition.

Tillväxt genereras av produktivitet, ett ökat förädlingsvärde per arbetad timme, och antalet arbetade timmar i sig. Mellan år 1960 och 2000 växte USAs ekonomi med nära 3,5 procent årligen. Den ökade produktiviteten svarade för omkring två procent av tillväxten och ett ökat antal arbetade timmar för återstoden.

FoU-investeringar beräknas ha bidragit till hälften av produktivitetstillväxten.

För Sveriges del innebär demografiska villkor, där allt färre ska försörja allt fler, att tillväxten nästan enbart drivs av produktivitetsutvecklingen.

Under senare år har detta också fungerat väl. Under perioden 1995-2007 växte ekonomin med tre procent årligen varav produktivitetens utvecklingen svarade för omkring 2,5 procent.

Det är inte orimligt att anta att forskningens bidrag till den svenska tillväxten är i paritet med USA:s.

Uppskattningsvis kan minst hälften av produktivitetens utvecklingen förklaras av teknologiska framsteg och att innovationer genereras av FoU-investeringar inom - såväl som utanför - landets gränser. Internationell handel och lokalisering till kunskapsstäta och kontaktintensiva miljöer ger kunskapsöverspillning, en viktig biprodukt av dessa FoU-investeringar.

Frågan är dock om den nuvarande starka produktivitetstrenden kan höjas mot tre procent eller om Sverige, efter ett starkt tillväxtdecennium, faller tillbaka till 1970- och 1980-talets nivåer under två procent.

För att öka produktivitetens utvecklingen, en avgörande faktor för Sveriges tillväxt, krävs följande.

- Statens bidrag till de samlade FoU-resurserna måste öka på ett sätt som ger hävstångseffekt. Sverige bör i första hand satsa på att förstärka etablerade miljöer och sträva efter kritisk massa i de områden som i dag utmärker sig internationellt. Ett begränsat antal starka tillväxtmiljöer ger större spridningseffekter än många svaga.
- Stimulera företagen till uthållighet. Den enskilt viktigaste förklaringsfaktorn till företags innovationsframgångar är deras förmåga att vidmakthålla FoU-investeringar under en följd av år.
- Utveckla kontaktytorna till det internationella kunskapssamhället som är av särskild betydelse för en liten ekonomi som den svenska. Den höga kunskapsintensiteten i Sverige ger särskilt goda förutsättningar för att vår ekonomi skall tillgodogöra sig och bearbeta kunskap från omvärlden.
- Stimulera svenska företag att dra bättre nytta av de kunskapsinvesteringar som sker i vår omvärld. Det gäller exempelvis teknologiimport, rekrytering av utländsk expertis och internationell forskningssamverkan.

Hans Löf, docent på KTH